

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) – योग

परीक्षा : मे – २०२५

प्रथम वर्ष

सत्र – २

विषय:- आधुनिक भारत –राजकीय, आर्थिक व सामाजिक जडण घडण (HCG – 201)

दिनांक : ०७/०५/२०२५

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते दु. १२.३०

सूचना :

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

(४०)

१. भारताची फाळणी व त्या सुमारास झालेल्या दंगलीची मीमांसा करा.
२. ब्रिटिशकालीन शेतकरी व कामगार चळवळी आणि समाजवादी प्रवाह यांचे स्वरूप स्पष्ट करा.
३. भारतीय समाजजीवनात एकोणिसाव्या आणि विसाव्या शतकात झालेल्या बदलांना कोणकोणते घटक कारणीभूत झाले ?
४. १९०९, १९१९ आणि १९३५ च्या सुधारणा कायद्यांचा भारतीय राज्यघटनेवर पडलेला प्रभाव स्पष्ट करा.
५. 'मानवतावाद' यावर टिपण लिहा.
६. भारतीय राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये सांगा.

प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(१०)

१. ब्रिटिशकालीन आर्थिक राष्ट्रवादाचे स्वरूप विशद करा.
२. अस्पृश्योद्धारा संबंधित डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या कार्याचे मूल्यमापन करा.
३. सर्वोदयाची वैशिष्ट्ये कोणती ते सांगा.
४. भारताच्या परराष्ट्र धोरणाची उद्दिष्ट्ये सांगा.

प्र.३. टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(१०)

१. मुस्लिम लीग – पूर्वपीठिका, स्थापना, धोरणे व स्वरूप
२. बदलते स्त्री जीवन
३. भारतीय राष्ट्रवाद
४. संस्थानांचे विलीनीकरण

Translation in English

Sub: Modern India- Political, Economic & Social Ethos (HCG-201)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
 - 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.
-

Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)

- 1 Discuss the partition of India and the riots that took place around that time.
- 2 Explain the nature of peasant and labor movements and socialist currents during the British period.
- 3 What factors contributed to the changes in Indian social life in the nineteenth and twentieth centuries?
- 4 Explain the impact of the Amendment Acts of 1909, 1919 and 1935 on the Constitution of India.
- 5 Write a comment on 'Humanism'.
- 6 State the features of Indian Constitution.

Q.2. Answer the following questions in brief. (Any Two) (10)

- 1 Explain the nature of economic nationalism during British period.
- 2 Evaluate the work of Dr. Babasaheb Ambedkar related to untouchability.
- 3 Tell what are the characteristics of Sarvodaya.
- 4 State the objectives of foreign policy India.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 1 Muslim League - Pre-bench, establishment, policies and nature
 - 2 A changing woman's life
 - 3 Indian Nationalism
 - 4 Amalgamation of Institutes
-